

بررسی تأثیر بازی در افزایش انگیزه و یادگیری دانش آموزان

مریم السادات اُمی

آموزگار پایه اول دبستان مدارس غیردولتی سما

چکیده

پژوهش حاضر به تأثیر بازی‌های کودکانه بر یادگیری در دانش آموزان مقطع دبستان می‌پردازد، تا اهمیت بازی در افزایش انگیزه و یادگیری را بیش از پیش به اثبات برساند. یادگیری به دلیل مداوم بودن آن، نیاز به برانگیختگی دارد و برای ایجاد انگیزش در تمامی مراحل آن، باید عاملی مفید و موثر در اختیار داشت. این پژوهش که به دو روش ترکیبی انجام شده، می‌کوشد تا از طریق مراجعه به کتب، مجلات و مقالات، و همچنین گفت‌وگو با آموزگاران و استفاده از تجربیات ارزشمند آن‌ها، پاسخ‌ها را جمع‌آوری کند. نتایج این پژوهش گویای این واقعیت است که تدریس از طریق بازی‌واری، ضمن ایجاد محیطی شاد، دانش‌آموزان را در فرآیند یادگیری فعال می‌کند و باعث تعمیق در یادگیری می‌شود.

واژگان کلیدی: بازی وارسازی، افزایش انگیزه، یادگیری فعال، دانش آموز

مقدمه

ایجاد انگیزه در دانش آموزان، یکی از چالش‌های مهم در آموزش و پرورش است که متأسفانه در بسیاری از مدارس، به فراموشی سپرده شده است که آثار مخرب آن در جامعه نمود پیدا خواهد کرد.

هائتر که خود را از حامیان روش‌های آموزش غیرمستقیم، تحت عنوان تدریس تسلط‌یاب می‌داند در این زمینه می‌نویسد: «بهترین روش تدریس، بهترین روش مربیگری و بهترین روش یادگیری وجود ندارد... دسته‌ای از رفتارهای معلم را نمی‌توان برشمرد که حضور آن‌ها در هر درسی ضروری باشد، ما هیچ‌گاه در جستجوی وجود یا عدم وجود رفتار، فن یا طرح‌واره سازمان‌دهی خاصی نیستیم؛ با این حال نسبت به تناسب، ظرافت و پیامدهای آنچه در کلاس رخ می‌دهد، حساسیت بیشتری نشان می‌دهیم». (علیرضا اصلاحی، دیار رفاهی و سکینه جعفری، ۱۳۹۷)

تعدادی از افراد در طول زندگی خود به این احساس دست می‌یابند که دارای انگیزه کافی نیستند، در نتیجه میل و رغبتی برای داشتن یک زندگی شاد و مفرح را ندارند. داشتن انگیزه به فرد کمک می‌کند تا علاوه بر داشتن احساس مسئولیت نسبت به خود و فعالیت‌هایش، بر زندگی خود نیز تسلط داشته باشد. حال اگر این انگیزه در کار نباشد فرد توانایی استفاده از نیروهای درونی خود را از دست می‌دهد و به شانس و اقبال متوسل می‌شود؛ در نتیجه احساس ناامیدی و شکست به فرد دست داده و کنترلی بر روی افکار و حتی زندگی خود ندارد. یکی از موارد بی‌انگیزگی، بی‌انگیزگی تحصیلی است. خانواده‌ها مایل هستند که فرزند آن‌ها انگیزه و هدف کافی برای تحصیل داشته باشد و همواره با عباراتی قصد دارند مانع از بی‌انگیزگی در دانش آموزان شوند؛ اما این امکان وجود دارد که حتی با تلاش اولیا و مدرسه، دانش‌آموزان دچار بی‌انگیزگی تحصیلی شوند. منشأ این بی‌انگیزه شدن، می‌تواند عواملی همچون: پرهیز از مطالعه، توان پایین در تصمیم‌گیری، کم‌توجهی، مناسب نبودن مطالب آموزشی با سن تحصیلی دانش آموزان، عدم استفاده معلمان از روش‌های تدریس فعال و ... باشد. در نظام آموزشی به‌غیر از باسوادکردن افراد، به مفهوم انتقال دانش، کار مفید دیگری صورت نمی‌گیرد؛ امروزه، آموزش و پرورش، به معنای مدرسه رفتن، نمره گرفتن، مدرک گرفتن و ... است که از آفت‌های موجود بی‌خبر مانده